

Základní pokyny

Přepis můžete zhotovit v programu F4.

- Odlište tazatele a respondenta označením R a T na začátku vět. Tazatelovy věty budou navíc kurzívou. Věty tazatele a respondenta oddělujte řádkou. Příklad:

T: A kolik Vás doma žije?

R: Rodiče, brácha a babička. Ale ještě před tím s náma doma žil i děda a ale on už umřel takže teď je tam jenom babička.

Tazatel: A v bytě máte kolik obytných místností?

- Vynechejte na začátku a na konci „hluchá místa“, která nejsou náplní samotného rozhovoru (například vysvětlování anonymity, rozloučení apod.) – začněte samotným rozhovorem.
- Do textu zaznamenejte i vyjádření jako je smích, dlouhá pauza a zvýšení hlasu. Tyto okolnosti se dávají do závorek. Nechám na vaší citlivosti, co považujete za zaznamenáníhodné. Obecně jde o to, aby to bylo analyticky přínosné, tzn. mluví-li člověk vzrušeně, asi to má nějaký důvod, smích zase naznačuje, že respondent je v rozpacích, nebo něco přehání, nebo něco nebere vážně apod. Dlouhá pauza u respondentů naznačuje, že přemýšlí, nebo neví co má říct. Také je důležitější si toho všimnout spíše u respondentů. Krátké tečky naznačují dynamiku, respektive krátké pauzy.

Příklad:

T: Takže jsi tedy nepsal úkoly?

R: (smích) Néé, na co.

T: Aha (smích) ...a takže co teda na to říkali ve škole?

R: No nic, (pauza)..., tak prostě... no.

- Prokládejte občas přepis časovými značkami. Například zhruba po dvou třech minutách (klávesa F8 v programu F4), aby se v tom čtenář mohl orientovat, případně si to dohledat na nahrávce.
- Časové značky použijte vždy na nesrozumitelných místech, která se vám ani po opakovaných pokusech nedařilo rozluštit. Taková místa označte slovem nesrozumitelné, tučným fontem do závorky a připojte tam časovou značku v okamžiku kdy začíná kritická pasáž. Příklad:

R: no a já jsem tam teda (**nesrozumitelné** #00:00:18-4#) ale oni už to nechtěli slyšet.

- Zaznamenávejte situace jako je přerušení rozhovoru příchodem třetí osoby – pokud se hovor se třetí osobou netýká náplně výzkumu, tak tuto interakci nepřepisujte. Pokud se do hovoru zapojí, pak ji označte jako R2 (respondent 2). Příklad:

R: Ne já jsem tam nebyl

(do místnosti přichází učitelka a mísí se do hovoru)

R2: a tak mu řekni, jak jsi byl v pasťáku.

R: já už mu to říkal

- Hovorovou mluvu zaznamenávejte tak, aby se to dalo dobře číst. Zkomoleniny („babička a děéda“, „von to nechtěl“), špatné pády apod. nemusíte zaznamenávat s úpornou přesností. Samozřejmě, že vulgarismy a hantýrku naopak zaznamenávat musíte.
- Koktání a plevelná slova taktéž nemusíte zaznamenávat úplně přesně, neboť analyticky zajímavé jsou pouze tehdy, když ukazují váhání, hledání správných slov, přemýšlení atd. Poté, až budete přepisovat vlastní rozhovory a bude číst sami sebe, pochopíte, jakým způsobem může „přesný“ přepis zesměšnit účastníky hovoru, aniž by to něco přinášelo pro samotnou analýzu.